

DOMSTOLENS DOM

14. desember 2004*

(Fri bevegelighet for arbeidstakere – trygd for vandrearbeidere – Rådsforordning 1408/71 avdeling II – blankett E 101 – EØS-avtalen artikkel 3)

I sak E-3/04,

ANMODNING til EFTA-domstolen i medhold av artikkel 34 i Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol fra Gulating lagmannsrett i en sak som verserer for denne mellom

Tsomakas Athanasios med flere

med Odfjell ASA som hjelpeintervenient

og

Den norske stat v/Rikstrygdeverket

vedrørende tolkningen av Rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendige næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet med endringer (forordning 1408/71), som vist til i punkt 1 i vedlegg VI til EØS-avtalen,

DOMSTOLEN,

*

Språket i anmodningen om en rådgivende uttalelse: Norsk.

sammensatt av: Carl Baudenbacher, president, Per Tresselt og Thorgeir Örlygsson (saksforberedende dommer), dommere,

justissekretær: Henning Harborg,

etter å ha vurdert de skriftlige saksfremstillinger inngitt av:

- Tsomakas Athanasios, Labropoulos V. Elias, Pastrikos Constantinos, Moystakas Antonios, Stiros Ilias, Papmarkos Konstantinos, Desypris Petros, Dellaportas Gerasimos, Koufogiannis Nikolas Sotirios, Markou Stavros Pantelis, Bourzikos Konstantinos, Karafillidis Grigorios, Spyratos Konstantinos, Skiadaressis Vassilis, Manasis Leonidas, Kourouklis Panagiotis, Vasilakis Georgios (saksøkerne) og Odfjell ASA, hjelpeintervenient i saken for den nasjonale domstolen (hjelpeintervenienten), representert ved Stephan L. Jervell, advokat, Wiersholm, Mellbye & Bech Advokatfirma AS, Oslo, og Espen Ommedal, advokat, Ernst & Young Tax, Bergen;
- Den norske stat (saksøkte), representert ved Ketil Bøe Moen, advokat, Regjeringsadvokaten;
- Den islandske republikks regjering, representert ved Finnur Thór Birgisson, Utenriksdepartementet;
- Den tyske forbundsrepublikks regjering, representert ved Claus-Dieter Quassowski og Annette Tiemann, Det føderale finansdepartementet;
- EFTAs overvåkningsorgan, representert ved Michael Sánchez Rydelski, assisterende direktør ved avdeling for juridiske saker og eksekutivsaker, og Arne Torsten Anderssen, rådgiver samme sted;
- Kommisjonen for De europeiske fellesskap, representert ved Nicola Yerrell og Denis Martin, medlemmer av Kommisjonens juridiske tjeneste;

med henvisning til rettsmøterapporten,

og etter å ha hørt den muntlige prosedyre for saksøkerne og hjelpeintervenienten representert ved Stephan L. Jervell, saksøkte, representert ved Ketil Bøe Moen, EFTAs overvåkningsorgan, representert ved Arne Torsten Anderssen, og Kommisjonen for De europeiske fellesskap, representert ved Nicola Yerrell, i rettsmøte den 12. november 2004,

avsier slik

Dom

I Faktum og saksgang

- 1 Ved beslutning datert 28. mai 2004, mottatt ved EFTA-domstolen den 4. juni 2004, forela Gulating lagmannsrett i medhold av artikkel 34 i Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol, et spørsmål vedrørende tolkningen av forordning 1408/71.
- 2 Spørsmålet kom opp i en tvist mellom saksøkerne, som er greske sjøfolk, og Rikstrygdeverket om gyldigheten av et vedtak der Folketrygdkontoret for utenlandssaker (FFU) av 11. juli 2000 avslo saksøkernes krav om unntak fra norsk trygdellovgivning på grunnlag av artikkel 14b(4) i forordning 1408/71.
- 3 Saksøkerne arbeidet ombord på fartøy eid av hjelpeintervenienten i kortere eller lengre perioder mellom 1995 og 1999. Samtlige fartøy var registrert i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS). I henhold til dokumentasjon som hjelpeintervenienten har fremlagt for den nasjonale domstolen, er saksøkerne bosatt i Hellas og har vært ansatt og lønnet av Mare Maritime SA, som har sitt forretningssted i Hellas.
- 4 Før den fattet vedtak, sendte FFU, som er den myndighet i Norge som har kompetanse til å bestemme om norsk trygdellovgivning kommer til anvendelse i henhold til forordning 1408/71, en forespørsel til den kompetente greske myndighet om å utstede blankett E 101 for en gruppe greske sjøfolk som arbeidet ombord på NIS-registrerte fartøy. Den kompetente greske myndighet utstedte deretter E 101-blanketter for de fleste av de greske sjøfolkene, men ikke for alle, og ikke for noen av saksøkerne.
- 5 FFU kom i sitt vedtak frem til at det måtte tilligge de greske trygdemyndighetene å fastlegge faktum og å bekrefte at vilkårene i artikkel 14b(4) i forordning 1408/71 var oppfylt. Slik bekreftelse kunne vært gitt ved utstedelse av blankett E 101 eller tilsvarende offisiell erklæring fra greske trygdemyndigheter. Vedtaket slår fast at i fravær av slik dokumentasjon, må norsk lovgivning komme til anvendelse i henhold til artikkel 13(2)(c) i forordning 1408/71. Trygderetten opprettholdt etter anke FFUs vedtak ved en kjennelse av 11. april 2003.
- 6 Saksøkerne reiste sak for Gulating lagmannsrett med påstand om at Trygderettens kjennelse må kjennes ugyldig, primært på grunnlag av at kravet om dokumentasjon fra greske trygdemyndigheter er i strid med artikkel 14b(4) i forordning 1408/71. Saksøkte la i sitt tilsvarende påstand om frifinnelse og anførte at Trygderettens kjennelse bygde på en korrekt forståelse av EØS-retten.
- 7 Gulating lagmannsrett besluttet å be om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen om følgende spørsmål:

Er det i overensstemmelse med lovvalgsreglene i Rfo (EØF) nr. 1408/71 avdeling II om flaggstaten legger til grunn at bostedsstaten må ha utstedt blankett E 101 eller en erklæring med tilsvarende informasjon som blankett E 101 for at bostedsstatens lovgivning skal komme til anvendelse etter artikkel 14b nr. 4, og at flaggstatens lovgivning uten slik dokumentasjon får anvendelse i medhold av artikkel 13 nr. 2 bokstav c)?

II Rettslig bakgrunn

Nasjonal rett

- 8 Det grunnleggende prinsipp i Lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) er at bare personer bosatt i Norge er pliktige medlemmer i folketrygden, jf. § 2-1. I henhold til lovens § 3-1 har imidlertid Kongen hjemmel til å gjøre unntak fra lovens bestemmelser på grunnlag av gjensidige avtaler med andre stater, slik som EØS-avtalen. Frem til 1. januar 2001 var lovvalgsreglene i forordning 1408/71 gjennomført i norsk rett ved forskrift av 25. april 1997 nr. 384. Etter § 1 i forskriften skal folketrygdlovens bestemmelser fravikes i den utstrekning det er nødvendig for anvendelsen av blant annet lovvalgsreglene i forordning 1408/71.

EØS-retten

- 9 Artikkel 3 EØS lyder:

Avtalepartene skal treffe alle generelle eller særlige tiltak som er egnet til å oppfylle de forpliktelser som følger av denne avtale.

De skal avholde seg fra alle tiltak som kan sette virkeliggjøringen av denne avtales mål i fare.

De skal videre lette samarbeidet innen rammen av denne avtale.

- 10 Artikkel 28(1) og (2) EØS lyder:

1. Fri bevegelighet for arbeidstagere skal gjennomføres mellom EFs medlemsstater og EFTA-statene.

2. Den frie bevegelighet innebærer at all forskjellsbehandling av arbeidstagere fra EFs medlemsstater og EFTA-statene på grunnlag av statsborgerskap skal avskaffes når det gjelder sysselsetting, lønn og andre arbeidsvilkår.

- 11 Artikkel 29 EØS lyder:

For å gjennomføre den frie bevegelighet for arbeidstagere og selvstendig næringsdrivende skal avtalepartene, i samsvar med bestemmelsene i vedlegg VI, med hensyn til sosial trygghet særlig sikre arbeidstagere og selvstendig næringsdrivende og deres pårørende:

a) at alle tidsrom som de enkelte nasjonale lovgivninger tillegger betydning for å oppnå og beholde retten til ytelser og for beregningen av dem, blir lagt sammen, og

b) at ytelser som tilkommer personer bosatt på avtalepartenes territorium, blir utbetalt.

12 Forordning 1408/71 er henvist til i punkt 1 i vedlegg VI til EØS-avtalen. Forordningen ble endret og oppdatert ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 (EFT 1997 L 28, s. 1), som ble inkorporert i EØS-avtalen ved EØS-komiteéns vedtak nr. 66/98 av 4. juli 1998. Den er senere blitt endret flere ganger, og det er versjonen etter endringen ved Rådets forordning (EF) nr. 1399/1999 (EFT 1999 L 164, s. 1) som ble inkorporert i EØS-avtalen ved EØS-komiteéns vedtak nr. 9/2000 av 28. januar 2000 og trådte i kraft dagen etter, som er anvendelig i denne saken.

13 I henhold til artikkel 13(1) i forordning 1408/71 skal personer som faller innenfor forordningens anvendelsesområde bare omfattes av én medlemsstats lovgivning.

14 Artikkel 13(2)(c) i forordning 1408/71 lyder:

2. Med forbehold for artikkel 14 til 17:

(...)

c) en person som utfører inntektsgivende arbeid om bord på et skip som fører en medlemsstats flagg, skal omfattes av denne statens lovgivning.

15 Artikkel 14b(4) i forordning 1408/71 lyder:

Artikkel 13(2) bokstav c får anvendelse, og i den forbindelse skal det tas hensyn til følgende unntak og særlige forhold:

(...)

En person som utfører lønnet arbeid om bord på et skip som fører en medlemsstats flagg, og som lønnes for dette arbeidet av et foretak, eller en person som har sitt forretningssted eller sin bopel på en annen medlemsstats territorium, skal omfattes av sistnevnte stats lovgivning dersom vedkommende er bosatt på denne statens territorium; det foretak eller den person som betaler lønnen, skal anses som arbeidsgiver ved anvendelse av nevnte lovgivning.

16 Artiklene 80 og 81 i forordning 1408/71 etablerer Den administrative kommisjon for trygd for vandrearbeidere (Den administrative kommisjon). Den har blant annet til oppgave å behandle alle spørsmål om administrasjon og fortolkning av bestemmelsene i forordning 1408/71.

17 I EØS-sammenheng er rettighetene og oppgavene som er pålagt Den administrative kommisjon, tillagt EØS-komiteén, jf. punkt II under overskriften ”sektorvis tilpasning” i vedlegg VI til EØS-avtalen.

- 18 Artikkelen 84 i forordning 1408/71 inneholder regler om samarbeid mellom de myndigheter og institusjoner i medlemsstatene som er kompetente på forordningens område. Artikkelen 84(1) krever at medlemsstatenes kompetente myndigheter skal holde hverandre underrettet om blant annet de tiltak som er truffet med sikte på anvendelsen av forordningen. I artikkelen 84(2) heter det at medlemsstatenes myndigheter og institusjoner skal bistå hverandre som om det dreide seg om anvendelse av deres egen lovgivning. Det heter videre i artikkelen 84(3) at de kompetente myndigheter og institusjoner ved anvendelse av forordningen kan ta direkte kontakt med hverandre og med de berørte personer eller deres representanter.
- 19 Rådsforordning (EØF) nr. 574/72 av 21. mars 1972 om regler for gjennomføring av forordning 1408/71 ble endret og oppdatert ved Rådsforordning (EF) nr. 118/97. Den er senere blitt endret flere ganger, og det er versjonen etter endringen ved Rådsforordning (EF) nr. 1399/1999, og som referert til i punkt 2 i vedlegg VI til EØS-avtalen, som er anvendelig i denne saken (forordning 574/72). I henhold til artikkelen 2(1) i forordning 574/72 skal blanketter som er nødvendige for anvendelsen av forordningen og gjennomføringsforordningen, utarbeides av Den administrative kommisjon.
- 20 Artikkelen 11(1)(a) og (b) i forordning 574/72 lyder:

Den institusjon som er utpekt av den kompetente myndighet i den medlemsstat hvis lovgivning fortsatt får anvendelse, skal utstede en attest som bekrefter at en arbeidstaker fortsatt skal omfattes av denne lovgivning inntil et bestemt tidspunkt:

a) etter anmodning fra arbeidstakeren eller vedkommendes arbeidsgiver i tilfellene omhandlet i forordningens artikkel 14(1) og artikkel 14b(1),

b) i tilfeller der forordningens artikkel 17 får anvendelse.

- 21 Blankett E 101, som er utarbeidet av Den administrative kommisjon ved vedtak nr. 164 av 27. november 1998 om de blanketter som skal benyttes ved anvendelse av forordning 1408/71 og forordning 574/72 (EFT 1997 L 216, side 85), med endringer ved vedtak nr. 172 av 9. desember 1998 (EFT 1999 L 143, side 13), som det er vist til i punkt 3.48 i vedlegg VI til EØS-avtalen, har følgende innledning:

“CERTIFICATE CONCERNING THE LEGISLATION APPLICABLE
Regulation (EEC) No 1408/71: Article 13.2.d; Article 14.1.a; (...) Article 14b.1,
2 and 4; (...) Article 17”

- 22 Det vises til rettsmøterapporten for en fyldigere redegjørelse for de rettslige rammer, de faktiske forhold, saksgangen og den skriftlige prosedyre, som i det følgende bare nevnes eller drøftes i den grad det er nødvendig for EFTA-domstolens begrunnelse.

III Rettens bemerkninger

- 23 Spørsmålet fra den nasjonale domstolen gjelder betydningen av blankett E 101 eller tilsvarende offisiell erklæring for anvendelsen av artikkel 14b(4) i forordning 1408/71, som inneholder vilkår for å unnta en person som utfører lønnet arbeid om bord på et fartøy som seiler under en EØS-stats flagg, fra flaggstatens trygdellovgivning. Den nasjonale domstolen spør i hovedsak om flaggstaten er berettiget til å avvise et krav om slikt unntak alene på grunnlag av at det ikke foreligger slik offisiell dokumentasjon. Dette spørsmålet gjelder flaggstatens rolle ved vurderingen av vilkårene i artikkel 14b(4), særlig i hvilken utstrekning flaggstaten plikter å ta i betraktning annet fremlagt materiale.
- 24 Saksøkerne anfører at saksøkte, ved å kreve at blankett E 101 eller en tilsvarende offisiell erklæring må være utstedt, oppstiller et vilkår for anvendelsen av artikkel 14b(4) som forordningen ikke inneholder, og som i strid med lovvalgsreglenes siktemål, medfører risiko for at mer enn én EØS-stats lovgivning kan komme til anvendelse samtidig. Et slikt tilleggskrav utgjør indirekte forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet og en restriksjon på den frie bevegelse av arbeidstakere som ikke kan rettferdiggjøres. De understreker at forordning 1408/71 avdeling II bare gjelder spørsmålet om hvilken trygdellovgivning som kommer til anvendelse. Det har derfor ingen betydning for anvendelsen av artikkel 14b(4) om saksøkerne faller fullstendig utenfor den greske trygdeordningen eller om de, slik de hevder, bare faller utenfor den obligatoriske trygdeordningen, men som pensjonister har mulighet til å tilknyttes trygdeordningen i Hellas på frivillig basis.
- 25 Saksøkte er enig med saksøkerne i at forordning 1408/71 avdeling II bare inneholder lovvalgsregler, men bestrider saksøkernes anførsel om at saksøktes tolkning av forordningen medfører at det innføres et vilkår som forordningen ikke inneholder. Saksøkte anfører at forordningen er basert på et prinsipp om hjemstatskontroll og at forordningens formål, å unngå såvel positiv som negativ lov kollisjon, bare kan oppnås dersom det er bostedsstatens kompetente myndighet som avgjør om vilkårene i artikkel 14b(4) er oppfylt. Saksøkte hevder videre at vurderingen som er gjort der blankett E 101 er utstedt, er bindende for andre stater og viser i den forbindelse til sakene C-178/97 *Barry Banks med flere v Théâtre Royal de la Monnaie* [2000] ECR I-2005, avsnitt 40, og C-202/97 *Fitzwilliam Executive Search v Bestuur van het Landelijk Instituut Sociale Verzekering* [2000] ECR I-883, avsnitt 53. Etter saksøktes oppfatning må det være på samme måte der bostedsstaten lar være å utstede blankett E 101. Saksøkte hevder at norske trygdemyndigheter og domstoler ikke har kompetanse til å overprøve den kompetente greske myndighet i dette spørsmålet.
- 26 EFTAs overvåkningsorgan og Kommisjonen er av den oppfatning at flaggstaten ikke kan legge til grunn at bostedsstaten må utstede blankett E 101 eller annen tilsvarende offisiell erklæring, men må vurdere eventuell dokumentasjon som legges frem av private parter. Til støtte for dette vises blant annet til formålet med forordning 1408/71 (å fremme den frie bevegelse for arbeidstakere),

formålet med og arten av lovvalgsreglene i forordningen, samt EØS-statenes forpliktelse til å samarbeide for å gjennomføre forordningen.

- 27 Utgangspunktet for EFTA-domstolen må være at forordning 1408/71 medfører samordning og ikke harmonisering av EØS-statenes trygdelovgivninger. For å fremme den frie bevegelighet for arbeidstakere, inneholder forordningens avdeling II bestemmelser som utgjør et fullstendig og ensartet system av lovvalgsregler. Disse reglene er ment å forhindre at mer enn én nasjonal trygdelovgivning kommer til anvendelse samtidig på personer som omfattes av forordningen, samt å sikre at disse personene ikke blir stående uten tryggedekning fordi ingen lovgivning kommer til anvendelse på dem (se også sak C-196/90 *Fonds voor Arbeidsongevallen v Madeleine De Paep* [1991] ECR I-4815, avsnitt 18).
- 28 Lovvalgsreglene i forordning 1408/71 avdeling II er bindende i den forstand at en enkelt EØS-stat ikke kan bestemme i hvilken utstrekning dens egen eller en annen stats lovgivning kommer til anvendelse. For å lette gjennomføringen etablerer forordning 1408/71 og forordning 574/72 en ordning for samarbeid og mekling mellom EØS-statene. I EU er det et sentralt organ, Den administrative kommisjon, som behandler administrative spørsmål og spørsmål om fortolkning av forordningen. I EØS-rettslig sammenheng er rettighetene og oppgavene som er pålagt Den administrative kommisjon, tillagt EØS-komitéen, jf. punkt II under overskriften "sektorvis tilpasning" i vedlegg VI til EØS-avtalen.
- 29 Et vesentlig trekk ved systemet er den plikt en EØS-stats kompetente myndigheter har til å utstede erklæring om at deres trygdelovgivning kommer til anvendelse på et bestemt individ i en gitt situasjon. I henhold til forordning 574/72 må Den administrative kommisjon utarbeide blanketter som skal anvendes av EØS-statene, jf. artikkel 2. E 101 er en slik blankett. Dens siktemål er å fremme gjennomføringen av forordning 1408/71, og derved også den frie bevegelighet for arbeidstakere (se sak C-202/07 *Fitzwilliam*, avsnitt 48).
- 30 I artikkel 3 EØS er det nedfelt et prinsipp for oppriktig samarbeid mellom EØS-statene. Artikkel 84 i forordning 1408/71 er en presisering av dette prinsippet og pålegger den utstedende myndighet en plikt til å vurdere alle relevante faktiske omstendigheter og derved også innestå for riktigheten av de opplysninger E 101-blanketten inneholder (sml. sak C-202/07 *Fitzwilliam*, avsnitt 51 og sak C-178/97 *Barry Banks*, avsnitt 38).
- 31 Det følger av prinsippet om oppriktig samarbeid og siktemålene med lovvalgsreglene i forordning 1408/71 avdeling II at når blankett E 101 først er utstedt, er den bindende for andre EØS-stater i den forstand at den skaper en formodning for at det angjeldende individet faller inn under trygdelovgivningen til den utstedende staten (se sak C-202/97 *Fitzwilliams*, avsnittene 52 og 53, og sak C-178/97 *Barry Banks*, avsnittene 39 til 40). Det samme gjelder med hensyn til tilsvarende offisielle erklæringer. Dersom flaggstatens kompetente myndighet betviler riktigheten av den utstedte blanketten, er bostedsstatens kompetente myndighet forpliktet til på ny å vurdere om blanketten ble utstedt på riktig

grunnlag, og om nødvendig trekke den tilbake (se *Fitzwilliam*, avsnitt 56 og *Barry Banks*, avsnitt 43).

- 32 I en situasjon som den foreliggende, der blankett E 101 ikke er utstedt, er de berørte statene på tilsvarende måte forpliktet til å sikre korrekt anvendelse av lovvalgsreglene i forordning 1408/71 avdeling II. Dette følger av prinsippet om oppriktig samarbeid som er nedfelt i artikkel 3 EØS. Flaggstaten må vurdere om vilkårene i artikkel 14b(4) i forordning 1408/71 er oppfylt på grunnlag av annet fremlagt materiale, derunder materiale som er fremlagt av private parter. Noe annet ville svekke forutsigbarheten og dermed undergrave siktemålet for lovvalgsreglene i forordning 1408/71 og begrense den frie bevegelighet for arbeidstakere.
- 33 Dette støttes videre av ordlyden i artikkel 84(3) i forordning 1408/71 som fastsetter at EØS-statenes myndigheter og institusjoner, ved anvendelsen av forordningen, kan ta direkte kontakt med hverandre og med de berørte personer eller deres representanter. Blankett E 101 eller en tilsvarende erklæring er derfor ikke en rettslig forutsetning for at regelen i artikkel 14b(4) skal komme til anvendelse.
- 34 Dersom flaggstaten anser det godtgjort at det på bakgrunn av det fremlagte materiale kan konkluderes med at vilkårene i artikkel 14b(4) er oppfylt, vil flaggstatens lovgivning ikke komme til anvendelse, og den bør varsle den utpekte bostedsstaten. Dersom den utpekte bostedsstaten i en slik situasjon ikke erkjenner at dens lovgivning kommer til anvendelse, plikter de kompetente myndigheter i begge stater å søke en løsning av saken gjennom alle tjenlige kanaler, derunder, om nødvendig, å henvise saken til EØS-komiteén, jf. artikkel 111 EØS.
- 35 I lys av ovenstående må svaret på spørsmålet som er forelagt EFTA-domstolen være at det ikke er forenlig med lovvalgsreglene i forordning 1408/71 avdeling II at en flaggstat legger til grunn at en bostedsstat må ha utstedt blankett E 101 eller en erklæring som inneholder tilsvarende opplysninger, for at bostedsstatens lovgivning skal komme til anvendelse i henhold til artikkel 14b(4), eller at flaggstatens lovgivning må komme til anvendelse i henhold til artikkel 13(2)(c) der slik dokumentasjon ikke foreligger.

IV Saksomkostninger

- 36 Omkostningene som er påløpt for EFTAs overvåkningsorgan, Kommisjonen, Den islandske republikk og Den tyske forbundsrepublikk, som har forelagt saksfremstillinger for EFTA-domstolen, kan ikke kreves dekket. For så vidt gjelder partene i hovedsøksmålet, er foreleggelsen for EFTA-domstolen en del av rettergangen for den nasjonale domstolen. Avgjørelsen av saksomkostningsspørsmålet tilligger derfor denne domstolen.

På dette grunnlag avgir

DOMSTOLEN,

som svar på spørsmålet som er forelagt av Gulating lagmannsrett ved anmodning av 28. mai 2004, følgende rådgivende uttalelse:

Det er ikke forenlig med lovvalsreglene i avdeling II i Rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendige næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet, med endringer, som vist til i punkt 1 i vedlegg VI til EØS-avtalen, at en flaggstat legger til grunn at en bostedsstat må ha utstedt blankett E 101 eller en erklæring som inneholder tilsvarende opplysninger, for at bostedsstatens lovgivning skal komme til anvendelse i henhold til artikkel 14b(4), eller at flaggstatens lovgivning må komme til anvendelse i henhold til artikkel 13(2)(c) der slik dokumentasjon ikke foreligger.

Carl Baudenbacher

Per Tresselt

Thorgeir Örlygsson

Avsagt i åpen rett i Luxembourg den 14. desember 2004.

Henning Harborg
Justissekretær

Carl Baudenbacher
President